

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 11, 2023

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:484](#) 28-03-2023

Betrouwbaarheid getuigenverklaring verkrachting in periode 1991-2001.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:462](#) 28-03-2023

Verborgen houden vindplaats geldbedragen: bewezenverklaring witwassen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:482](#) 28-03-2023

Heeft het hof in strijd met artikel 63 Sr bij de strafoplegging niet betrokken dat verdachte door een ander hof in 2017 is veroordeeld tot gevangenisstraf van vijf jaren, terwijl de onderhavige feiten zijn gepleegd vóór die veroordeling?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:481](#) 28-03-2023

OM niet-ontvankelijk vanwege onrechtmatig Europees aanhoudingsbevel?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:414](#) 28-03-2023

Heeft het hof in strijd met artikel 238 en 239 Rv verdachte veroordeeld in proceskosten, terwijl beide benadeelde partijen in rechte werden bijgestaan door een gemachtigde?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:390](#) 28-03-2023

Beoordeling afwijzen van het verzoek tot het horen van een getuige.

RECHTSPRAAK

Beoordeling afwijzen van het verzoek tot het horen van een getuige.

Beoordeling afwijzen van het verzoek tot het horen van een getuige.

Het cassatiemiddel klaagt dat de afwijzing door het hof van het door de verdediging gedane verzoek tot het horen van [betrokkene 1] als getuige niet verenigbaar is met het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces.

In de toelichting op het cassatiemiddel wordt in verband met de klacht over de afwijzing door het hof van het verzoek tot het horen van [betrokkene 1] als getuige een beroep gedaan op de uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM) in de zaak *Keskin/Nederland* (EHRM 19 januari 2021, 2205/16, ECLI:CE:ECHR:2021:0119JUD000220516).

Naar aanleiding van de uitspraak van het EHRM in de zaak *Keskin/Nederland* heeft de Hoge Raad in zijn arrest van 20 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:576 onder meer geoordeeld dat bij de beoordeling van verzoeken tot het oproepen en horen van getuigen door de feitenrechter, het belang bij het oproepen en horen van een getuige moet worden voorondersteld als het gaat om een getuige ten aanzien van wie de verdediging het ondervragingsrecht nog niet heeft kunnen uitoefenen, terwijl deze getuige al – in het vooronderzoek of anderszins – een verklaring heeft afgelegd met een belastende strekking. In dat geval mag van de verdediging geen nadere onderbouwing van dit belang worden verlangd (r.o. 2.9.2). Uit dit arrest volgt ook dat de rechter het verzoek om zo'n getuige op te roepen en te horen niettemin kan afwijzen, onder meer als hij tot het oordeel komt dat het (opnieuw) horen van de getuige voor de bewijsvoering van geen enkel belang zal zijn of geen toegevoegde waarde zal hebben. Dat kan zich bijvoorbeeld voordoen als de al door de getuige afgelegde verklaring betrekking heeft op feiten en omstandigheden die door de verdachte niet worden betwist of als die feiten en omstandigheden door andere resultaten van het strafrechtelijk onderzoek al buiten redelijke twijfel zijn komen vast te staan (r.o. 2.9.3).

Het hof heeft het verzoek tot het horen van [betrokkene 1] als getuige afgewezen en heeft in dat verband kennelijk geoordeeld dat het horen van de getuige voor de bewijsvoering geen toegevoegde waarde zal hebben. Aan dat oordeel heeft het hof in de kern ten grondslag gelegd

dat het geen reden heeft om aan de juistheid van de door de getuige afgelegde verklaring te twifelen en dat die verklaring wordt bevestigd door 'meerdere feitelijkheden'.

De afwijzing van het verzoek is niet zonder meer begrijpelijk, gelet op wat hiervoor is vooropgesteld. Aan het verzoek is immers ten grondslag gelegd dat de verdachte de verklaring van [betrokkene 1] betwist, waarbij de verdachte onder meer heeft aangevoerd dat hij niet het pand [a-straat 1] – het pand waarin de hennepplantage is aangetroffen – heeft gehuurd, maar het pand [a-straat 3] en dat niet duidelijk is dat [betrokkene 1] in zijn verklaring over de huurder van het pand [a-straat 1] doelt op de verdachte. De door het hof bedoelde 'andere feitelijkheden' die de verklaring van [betrokkene 1] ondersteunen zijn niet toereikend voor het kennelijke oordeel van het hof dat de feiten en omstandigheden waarover [betrokkene 1] heeft verklaard – in het bijzonder dat de verdachte [a-straat 1] heeft gehuurd – al buiten redelijke twijfel zijn komen vast te staan. De Hoge Raad neemt hierbij mede in aanmerking dat bewijsmiddel 7 inhoudt dat de verdachte [a-straat 3] heeft gehuurd en dat het hof heeft vastgesteld dat op de in bewijsmiddel 9 bedoelde huurovereenkomst is vermeld dat deze betrekking heeft op [a-straat 3] .

Het cassatiemiddel slaagt. De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-03-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:390

Zaaknummer: 21/03721

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en T. Kooijmans

Advocaten: W.J. Ausma

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Heeft het hof in strijd met artikel 238 en 239 Rv verdachte veroordeeld in proceskosten, terwijl beide benadeelde partijen in rechte werden bijgestaan door een gemachtigde?

Heeft het hof in strijd met artikel 238 en 239 Rv verdachte veroordeeld in proceskosten, terwijl beide benadeelde partijen in rechte werden bijgestaan door een gemachtigde?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof de verdachte ten onrechte heeft veroordeeld in de proceskosten van de benadeelde partijen [benadeelde 1] en [benadeelde 3].

Een redelijke uitleg van artikel 532 (voorheen artikel 592a) Sv brengt mee dat bij de begroting van de daar bedoelde kosten dezelfde maatstaf wordt gehanteerd als in civiele procedures (vgl. HR 28 mei 2019, ECLI:NL:HR:2019:793, r.o. 2.7.3). Op grond van artikel 238 Rv komen reis- en verblijfkosten slechts voor vergoeding in aanmerking voor zover in persoon – dat wil zeggen: zonder gemachtigde (advocaat) – wordt geprocedeerd. Procedeert de benadeelde partij met een gemachtigde, dan komen slechts de kosten voor salaris en noodzakelijke verschotten van de gemachtigde voor vergoeding in aanmerking, en dus niet ook de in artikel 238 lid 1 Rv bedoelde kosten van de benadeelde partij. In het arrest van de Hoge Raad van 18 december 2018, ECLI:NL:HR:2018:2338, is niet anders beslist, nu in die zaak niet is gebleken dat de benadeelde partij in hoger beroep procedeerde met een gemachtigde.

De artikelen 237 tot en met 240 Rv bevatten, behoudens bijzondere omstandigheden, een zowel limitatieve als exclusieve regeling van de kosten waarin de partij die bij vonnis in het ongelijk wordt gesteld, kan worden veroordeeld. Deze regeling derogeert ingevolge artikel 6:96 lid 3 BW in verbinding met artikel 241 Rv aan artikel 6:96 lid 2 BW. Zij derogeert eveneens aan het uitgangspunt dat hij die jegens een ander een onrechtmatige daad pleegt die hem kan worden toegerekend, verplicht is de schade die de ander dientengevolge lijdt, volledig te vergoeden (vgl. HR, civiele kamer, 12 juni 2015, ECLI:NL:HR:2015:1600, r.o. 3.4.2).

Het hof heeft de vordering van de benadeelde partijen [benadeelde 1] en [benadeelde 3] aangemerkt als ‘proceskosten’ van deze benadeelde partijen en deze bedragen toegewezen. In

dat verband heeft het hof vastgesteld dat het door de benadeelde partijen zelf gemaakte kosten betreft, die verband hielden met het ‘invullen van het voegingsformulier (opstellen van de civiele vordering)’ en het ‘bijwonen van de zitting waarop de strafzaak inhoudelijk wordt behandeld’. Verder heeft het hof vastgesteld dat in hoger beroep namens deze benadeelde partijen hun gemachtigde advocaten procedeerden. Gelet op wat hiervoor is vooropgesteld – wat erop neerkomt dat het in 2.3 weergegeven wettelijk stelsel geen ruimte biedt voor de vergoeding van deze kosten van partijen als zij met een gemachtigde procederen – brengt dit mee dat het hof de verdachte ten onrechte heeft veroordeeld in de ‘proceskosten’ van de benadeelde partijen.

Het cassatiemiddel klaagt hierover terecht. De Hoge Raad zal de zaak zelf afdoen en deze kosten afwijzen.

Opmerking verdient dat het voorgaande slechts betrekking heeft op door de benadeelde partij gemaakte kosten die als ‘proceskosten’ in de zin van de hiervoor onder 2.3 aangehaalde wettelijke bepalingen kunnen worden aangemerkt. De verschuldigdheid van schade die aan de benadeelde rechtstreeks is toegebracht door het bewezen verklaarde feit, wordt beoordeeld op basis van de regels van het materiële burgerlijk recht zoals uiteengezet in het arrest van de Hoge Raad van 28 mei 2019, ECLI:NL:HR:2019:793, in het bijzonder in rechtsoverweging 2.3.1 en 2.4.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend voor zover de verdachte daarin is veroordeeld in de ‘proceskosten’ van de benadeelde partijen [benadeelde 1] en [benadeelde 3] ten bedrage van € 103,75 respectievelijk € 215, wijst deze door [benadeelde 1] en [benadeelde 3] gevorderde kosten af en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-03-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:414

Zaaknummer: 21/03089

Rechters: V. van den Brink, C. Caminada en T. Kooijmans

Advocaten: K. Canatan, R. van den Berg en A.M. Wolf

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

OM niet-ontvankelijk vanwege onrechtmatig Europees aanhoudingsbevel?

OM niet-ontvankelijk vanwege onrechtmatig Europees aanhoudingsbevel?

Het cassatiemiddel klaagt over de verwerping van het verweer dat het openbaar ministerie niet-ontvankelijk is in de vervolging.

In deze zaak is – in overeenstemming met artikel 44 (oud) Overleveringswet – door de officier van justitie een Europees aanhoudingsbevel (hierna: EAB) uitgevaardigd. Dat EAB strekte tot de aanhouding en overlevering van de verdachte met het oog op strafvervolging in Nederland. Dit EAB is in Duitsland ten uitvoer gelegd en heeft geleid tot de overlevering van de verdachte. De verdachte wordt in deze strafzaak vervolgd voor een feit waarvoor haar overlevering heeft plaatsgevonden, kort gezegd: het opzettelijk onttrekken van een minderjarige die beneden de twaalf jaren oud is, aan het opzicht van degene die bevoegd dat opzicht over de minderjarige uitoefent.

Het cassatiemiddel voert allereerst aan dat het hof heeft miskend dat het EAB in Nederland ten onrechte is uitgevaardigd door de officier van justitie, omdat deze niet kan worden aangemerkt als een uitvaardigende rechterlijke autoriteit in de zin van artikel 6 lid 1 Kaderbesluit.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: het Hof van Justitie) heeft in de zaak *Puig Gordi e.a.* de gronden besproken waarop de uitvoerende rechterlijke autoriteit de tenuitvoerlegging van een EAB kan weigeren. Het Hof van Justitie heeft daarbij de vraag of in de uitvoerende lidstaat mag worden getoetst of de autoriteit die het EAB heeft uitgevaardigd, een rechterlijke autoriteit als bedoeld in artikel 6 lid 1 Kaderbesluit betreft, als volgt beantwoord. Uit artikel 1 lid 1 en 2 Kaderbesluit volgt dat alleen een EAB dat is uitgevaardigd door een rechterlijke autoriteit in de zin van artikel 6 lid 1 Kaderbesluit ten uitvoer moet worden gelegd. Uit het begrip ‘rechterlijke autoriteit’ in de zin van artikel 6 lid 1 Kaderbesluit vloeit voort dat de betrokken autoriteit op onafhankelijke wijze moet optreden in de uitoefening van haar met de uitvaardiging van een EAB inherent verbonden taken. Het is

daarom aan de uitvoerende rechterlijke autoriteit om zich, voordat zij een EAB ten uitvoer legt, ervan te vergewissen dat dit bevel is uitgevaardigd door een rechterlijke autoriteit in de zin van artikel 6 lid 1 Kaderbesluit. Die toetsing gaat echter niet zo ver dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit nagaat of een EAB is uitgevaardigd door een rechterlijke autoriteit die daartoe in het licht van de rechtsregels van de uitvaardigende lidstaat bevoegd was.

De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 12 juli 2022, ECLI:NL:HR:2022:982 geoordeeld dat het niet aan de rechter in de strafzaak waarin een verdachte wordt vervolgd voor het feit dat de reden tot de overlevering van de verdachte is geweest, is om te beoordelen of het EAB door de daartoe bevoegde autoriteit is uitgevaardigd. Die beoordeling vindt immers plaats in de overleveringsprocedure in de uitvoerende lidstaat. Dat betekent – gelet ook op de onder 2.6.1 besproken uitspraak van het Hof van Justitie – dat het niet aan de rechter in de strafzaak is om te beoordelen of het EAB is uitgevaardigd door een autoriteit die kan worden aangemerkt als een rechterlijke autoriteit in de zin van artikel 6 lid 1 Kaderbesluit.

Het oordeel van het hof komt erop neer dat het niet toe komt aan een beoordeling of het EAB is uitgevaardigd door een rechterlijke autoriteit in de zin van artikel 6 lid 1 Kaderbesluit, omdat die beoordeling plaatsvindt in de overleveringsprocedure in de uitvoerende lidstaat. Dat oordeel is, gelet op wat onder 2.6 is overwogen, juist.

Het cassatiemiddel voert in de tweede plaats aan dat het hof heeft miskend dat de beslissing over de tenuitvoerlegging van het EAB is genomen door een lid van het Duitse openbaar ministerie en daarmee niet door een uitvoerende rechterlijke autoriteit in de zin van artikel 6 lid 2 Kaderbesluit.

Het begrip ‘uitvoerende rechterlijke autoriteit’ in de zin van artikel 6 lid 2 Kaderbesluit omvat – zo volgt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie – de autoriteiten van een lidstaat die, zonder noodzakelijkerwijs rechters of rechterlijke instanties te zijn, in die lidstaat deelnemen aan de strafrechtsbedeling, onafhankelijk handelen in de uitoefening van de taken die inherent zijn aan de tenuitvoerlegging van een EAB, en hun taken uitoefenen in het kader van een procedure die voldoet aan de vereisten die voortvloeien uit een effectieve rechterlijke bescherming. De officier van justitie van een lidstaat die weliswaar aan de rechtsbedeling deelneemt, maar in het kader van de uitoefening van zijn beslissingsmacht individuele instructies kan ontvangen van de uitvoerende macht, is geen ‘uitvoerende rechterlijke autoriteit’ in de zin van artikel 6 lid 2 Kaderbesluit.

In een geval als dit, waarin de verdachte wordt vervolgd voor een feit dat de reden tot overlevering is geweest, is de rechter in de strafzaak niet ambtshalve gehouden te onderzoeken of de beslissing tot overlevering van de verdachte is genomen door een

uitvoerende rechterlijke autoriteit in de zin van artikel 6 lid 2 Kaderbesluit. Dit is slechts anders als door of namens de verdachte gemotiveerd wordt aangevoerd dat de beslissing tot overlevering niet is genomen door een uitvoerende rechterlijke autoriteit in de zin van artikel 6 lid 2 Kaderbesluit EAB.

Als de rechter, nadat zo nodig door het openbaar ministerie nadere informatie is ingewonnen bij (de centrale autoriteit van) de uitvoerende lidstaat, oordeelt dat de beslissing over de overlevering van de verdachte niet is genomen door een 'uitvoerende rechterlijke autoriteit' in de zin van artikel 6 lid 2 Kaderbesluit, kan – om dit gebrek te herstellen – alsnog bij de uitvoerende rechterlijke autoriteit in de zin van artikel 6 lid 2 Kaderbesluit van de uitvoerende lidstaat een verzoek worden gedaan tot instemming met de eerder genomen beslissing tot de overlevering van de verdachte. De rechter houdt dan het onderzoek ter terechtzitting voor bepaalde of onbepaalde tijd aan om het openbaar ministerie in de gelegenheid te stellen die instemming te verkrijgen. Daarbij wordt het (eventueel) door of namens de verdachte naar voren gebrachte standpunt over het verzoek tot instemming medegedeeld aan de uitvoerende rechterlijke autoriteit.

Als de instemming van de uitvoerende rechterlijke autoriteit niet wordt verkregen, verklaart de rechter het openbaar ministerie in de lopende strafzaak niet-ontvankelijk in de vervolging voor het feit waarvoor de overlevering heeft plaatsgevonden. Daarbij verdient opmerking dat die beslissing niet zonder meer aan een latere vervolging voor dat feit in de weg staat, bijvoorbeeld als die instemming nadien alsnog wordt verkregen.

De vaststellingen van het hof houden, kort gezegd, het volgende in. De verdachte is in de Duitse overleveringsprocedure op 27 februari 2018 tegenover een rechter verschenen, waar zij te kennen heeft gegeven geen bezwaar te hebben tegen overlevering en heeft ingestemd met vereenvoudigde overlevering. Deze rechter heeft daarop beslist dat de verdachte in detentie wordt gehouden. Daarna heeft overplaatsing van de verdachte naar een andere gevangenis plaatsgevonden, zijn de stukken over de procedure tegenover de rechter naar het openbaar ministerie doorgestuurd en is de verdachte – na een bericht van het Duitse openbaar ministerie aan het Nederlandse openbaar ministerie over de instemming met overlevering – aan de Nederlandse autoriteiten overgeleverd. Het hof heeft geoordeeld dat aldus de beslissing tot instemming met de overlevering van de verdachte niet door het Duitse openbaar ministerie, maar door een Duitse rechter is genomen. Daarin ligt als oordeel van het hof besloten dat over de overlevering van de betrokkene is beslist door een uitvoerende rechterlijke autoriteit in de zin van artikel 6 lid 2 Kaderbesluit. Dit oordeel van het hof is niet onbegrijpelijk. Voor verdere toetsing is geen plaats. De juistheid van dat oordeel kan immers in cassatie niet worden getoetst omdat de Hoge Raad op grond van artikel 79 RO niet kan treden in de uitleg van het recht van vreemde staten.

Het cassatiemiddel faalt. De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-03-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:481

Zaaknummer: 21/02329

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en T. Kooijmans

Advocaten: Y. Moskowicz

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Heeft het hof in strijd met artikel 63 Sr bij de strafoplegging niet betrokken dat verdachte door een ander hof in 2017 is veroordeeld tot gevangenisstraf van vijf jaren, terwijl de onderhavige feiten zijn gepleegd vóór die veroordeling?

Heeft het hof in strijd met artikel 63 Sr bij de strafoplegging niet betrokken dat verdachte door een ander hof in 2017 is veroordeeld tot gevangenisstraf van vijf jaren, terwijl de onderhavige feiten zijn gepleegd vóór die veroordeling?

Het cassatiemiddel klaagt over de strafoplegging. In het bijzonder klaagt het cassatiemiddel dat het hof in strijd met artikel 57 en 63 Sr bij de strafoplegging niet heeft betrokken dat de verdachte door het gerechtshof Den Haag op 27 oktober 2017 is veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijf jaren, terwijl de strafbare feiten waarvoor de verdachte in de onderhavige zaak is veroordeeld vóór 27 oktober 2017 zijn gepleegd.

Het hof heeft geoordeeld dat bij de strafoplegging tot uitgangspunt moet worden genomen dat het toepasselijke strafmaximum in deze zaak vijftien jaren en acht maanden bedraagt, omdat op grond van artikel 63 Sr een periode van vier maanden in mindering moet worden gebracht op het in beginsel toepasselijke strafmaximum van zestien jaren. Dit oordeel is niet juist, nu uit de inhoud van het uittreksel justitiële documentatie blijkt dat de verdachte na de in deze zaak bewezen verklaarde misdrijven ook nog is veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijf jaren. Gelet op de door het hof opgelegde gevangenisstraf van negen jaren en zes maanden (na aftrek van zes maanden wegens overschrijding van de redelijke termijn) heeft de verdachte belang bij zijn klacht hierover.

Het cassatiemiddel slaagt. De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-03-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:482

Zaaknummer: 21/02239

Rechters: A.E.M. Röttgering, C. Caminada en J. de Hullu

Advocaten: E.E.W.J. Maessen

Wetsartikelen: 63 Sr

RECHTSPRAAK

Verborgen houden vindplaats geldbedragen: bewezenverklaring witwassen?

Verborgen houden vindplaats geldbedragen: bewezenverklaring witwassen?

Wenk

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie witwassen is bewezen verklaard, over de bewezenverklaring onder meer omdat is bewezen verklaard dat de verdachte de vindplaats van geldbedragen heeft verborgen en verhuld.

Het hof heeft ten aanzien van de bewezenverklaring onder meer overwogen dat de raadsman van de verdachte onder verwijzing naar (1) een groot aantal bankafschriften, (2) twee, in het Frans gestelde verklaringen van de moeder en de oma van verdachte en (3) diverse uitdraaien van internet van te koop aangeboden auto's vrijspraak heeft bepleit. Samengevat weergegeven heeft hij daartoe aangevoerd dat, naar uit de bankafschriften blijkt, het aangetroffen geld grotendeels afkomstig was van de oma van de verdachte (€ 10.000) en de moeder van de verdachte (€ 7.000) en voor het resterende deel (€ 4.500) van de verdachte zelf was. Het geld heeft daarmee aantoonbaar een legale herkomst, terwijl er gelet op de verklaringen en advertenties, ook een aannemelijke verklaring is voor het feit dat de verdachte zich met het geld in Rotterdam bevond. De verdachte had de geldbedragen immers voorhanden ten behoeve van de aanschaf van een tweedehands auto in Nederland of Duitsland. Voorts heeft de raadsman zich op het standpunt gesteld dat de verdachte niet (de herkomst van) de geldbedragen heeft verborgen of verhuld.

Het hof verwerpt deze verweren en overweegt daartoe dat het op grond van de feiten en omstandigheden zoals opgenomen in de bewijsmiddelen het vermoeden gerechtvaardigd acht dat de bij verdachte aangetroffen geldbedragen uit enig misdrijf afkomstig zijn, wat betekent dat van de verdachte mag worden verlangd dat hij een concrete, verifieerbare en niet op voorhand hoogst onwaarschijnlijke verklaring geeft dat de geldbedragen niet van misdrijf afkomstig zijn.

Het hof merkt allereerst op dat de verklaring die thans door de verdachte wordt gegeven omtrent de herkomst van het geld sterk afwijkt van de verklaring die hij in eerste instantie bij de politie heeft afgelegd, namelijk dat het onder hem aangetroffen bedrag voor de helft van hem was, voor ongeveer de andere helft van een vriend en slechts voor een klein deeltje van zijn familie. Daarnaast constateert het hof dat de overgelegde producties geen enkele verklaring bieden voor de herkomst van het volgens de verdachte zelf ingebrachte bedrag van € 4500. De enkele, verder niet onderbouwde of uitgewerkte stelling dat hij dit bedrag zou hebben gespaard, is daartoe onvoldoende, nu uit het dossier naar voren komt dat de verdachte verder geen inkomsten genoot.

Ten aanzien van de beweerdelijk door de moeder en de oma van de verdachte ingebrachte bedragen valt bij bestudering van de bankafschriften bovendien op dat deze, het verhaal van de verdachte en de schriftelijke verklaringen volgend, gedurende een periode van meerdere jaren zijn opgenomen in kleine bedragen en dat dit ook nog eens ruim vóór 11 mei 2019 is gebeurd. Dit betekent dat de moeder en de oma van de verdachte gedurende langere tijd grote contante geldbedragen thuis zouden hebben bewaard, terwijl het eerst relatief veilig op de bank stond. Een deugdelijke verklaring voor deze, op het eerste gezicht niet erg logische gang van zaken is niet gegeven. Het hof merkt hierbij nog op dat uit de bankafschriften blijkt dat bij de opnames meerdere malen biljetten van € 500 zijn verstrekt. Bij de in beslag genomen contanten is echter slechts één biljet van die grootte aangetroffen.

Met betrekking tot de overgelegde advertenties stelt het hof vervolgens nog vast dat deze voor het merendeel aanbiedingen op Marktplaats betreffen, die blijkens de daarop zichtbare dateringen eerst na 11 mei 2019 voor het eerst op deze (Nederlandse) site zijn geplaatst, terwijl de datum van de overgelegde advertenties van autodealers niet valt te controleren.

Gelet op dit alles is naar het oordeel van het hof niet aannemelijk geworden dat de geldbedragen van de rekeningen van de moeder en de oma van de verdachte zijn opgenomen ten behoeve van de aanschaf van een tweedehands auto door de verdachte. Nu aldus een aannemelijke en voldoende verifieerbare verklaring, omtrent de herkomst (en de bestemming) van het aangetroffen geld ontbreekt, is het hof van oordeel dat het niet anders kan zijn dan dat de geldbedragen uit enig misdrijf afkomstig zijn en dat de verdachte dit redelijkerwijs had moeten vermoeden. Aan de raadsman kan worden toegegeven dat het op zichzelf niet ongebruikelijk is om contant geld om veiligheidsredenen aan het zicht te onttrekken door dit in de kleding of onder een autostoel mee te voeren. Naar het oordeel van het hof is het echter niet gebruikelijk om een grote hoeveelheid geld als hier aan de orde in losse stapeltjes – dus onverpakt en niet gebundeld – op deze wijze van het ene land naar het andere te brengen. Gelet op de op deze omstandigheden is het hof dan ook van oordeel dat de verdachte het geld niet alleen voorhanden heeft gehad, maar ook de vindplaats daarvan heeft

verborgen en verhuld als bedoeld in artikel 42obis Sr.

De Hoge Raad haalt artikel 42obis lid 1 Sr en de relevante passages uit de wetsgeschiedenis van de Wet van 6 december 2001, *Stb.* 2001, 606, tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en enkele andere wetten in verband met de strafbaarstelling van het witwassen van opbrengsten van misdrijven (*Kamerstukken II* 1999/2000, 27159, nr. 3, p. 14-15) en (*Kamerstukken II* 2000/01, 27159, nr. 5, p. 17) aan en oordeelt dat de bewezenverklaring wat betreft het ‘verbergen en verhullen van de vindplaats’ van deze geldbedragen als bedoeld in artikel 42obis lid 1 aanhef en onder a Sr, mede gelet op genoemde wetsgeschiedenis, ontoereikend gemotiveerd is, nu uit de bewijsvoering van het hof niet méér kan worden afgeleid dan dat de verdachte – in losse stapeltjes – geldbedragen van € 10.000 en € 10.010 heeft meegevoerd in zijn kleding en onder een autostoel.

De Hoge Raad overweegt dat dat echter niet tot cassatie hoeft te leiden. Nu het hof ook heeft bewezen verklaard dat de verdachte de betreffende geldbedragen voorhanden heeft gehad terwijl hij redelijkerwijs had moeten vermoeden dat deze afkomstig waren uit enig misdrijf, en het hof kennelijk heeft geoordeeld dat sprake was van eendaadse samenloop met betrekking tot de onder het eerste en het tweede liggende streepje in de bewezenverklaring genoemde feiten, heeft de verdachte geen belang bij zijn klacht.

J.H.J. Verbaan, maart 2023

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-03-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:462

Zaaknummer: 21/03156

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en C. Caminada

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 42obis.1 Sr en 42obis Sr

RECHTSPRAAK

Betrouwbaarheid getuigenverklaring verkrachting in periode 1991-2001.

Betrouwbaarheid getuigenverklaring verkrachting in periode 1991-2001.

Wenk

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie verkrachting is bewezen verklaard, over de verwerping door het hof van een verweer over de betrouwbaarheid van de voor het bewijs gebruikte aangifte en onder meer dat het hof in strijd met artikel 342 lid 2 Sv de bewezenverklaring uitsluitend heeft doen steunen op de verklaringen van één getuige, te weten de aangeefster. Het hof heeft ten aanzien van de bewezenverklaring verder onder meer overwogen dat het zich, mede in het licht van de door de raadvrouw gevoerde bewijsverweren, voor de vraag gesteld ziet of de verklaringen van de aangeefster betrouwbaar zijn en of deze verklaringen voldoende steun vinden in andere bewijsmiddelen.

De aangeefster heeft op 27 januari en 21 februari 2017 ten overstaan van de politie en op 27 juni 2018 tegenover de rechter-commissaris verklaringen afgelegd. De strekking van deze verklaringen is – kort samengevat – de volgende. Vanaf haar 11e/12e levensjaar tot haar 19e/20e levensjaar is zij misbruikt door de verdachte, zijnde haar aangetrouwde oom. Het misbruik begon toen de aangeefster op de kinderen van de verdachte paste en ging door tot zij op haar 19e of 20e verhuisde. Het misbruik bestond uit vaginale en orale penetratie met de penis en het binnendringen van de vagina met de vinger. De aangeefster werd gedwongen om de seksuele handelingen te ondergaan. De verdachte was daarbij hardhandig, brak haar weerstand en creëerde situaties waardoor de aangeefster zich niet aan de handelingen kon en durfde te onttrekken. De verklaringen van de aangeefster zijn gedetailleerd, naar de kern genomen consistent en maken op het hof een betrouwbare indruk. Die geloofwaardigheid en betrouwbaarheid van de verklaringen van de aangeefster worden onderstreept door de verklaringen van haar partner en haar ouders. Zo heeft haar partner uitgebreid verklaard over het moment (eind 2014) waarop de aangeefster haar over het misbruik heeft verteld en de emoties die daarmee gepaard gingen, terwijl ook overigens de inhoud van de destijds door de

aangeefster tegenover haar afgelegde verklaring overeenkomt met die van de aangifte van 21 februari 2017. De ouders van de aangeefster hebben beiden uitvoerig verklaard over het moment in december 2016 waarop aangeefster hen van het misbruik op de hoogte stelde, alsmede over de problemen waar de aangeefster op jongere leeftijd, naar later bleek ten tijde en ten gevolge van het misbruik, mee kampte.

Het hof stelt voorop dat het bewijs dat de verdachte de ten laste gelegde feiten heeft begaan, gelet op het tweede lid van artikel 342 Sv, door de rechter niet uitsluitend kan worden aangenomen op de verklaring van één getuige, dus ook niet op de verklaring(en) van enkel de aangeefster. Deze bepaling strekt ter waarborging van de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing, in die zin dat zij de rechter verbiedt tot een bewezenverklaring te komen ingeval de door één getuige gereleveerde feiten en omstandigheden op zichzelf staan en onvoldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. De andere bewijsgronden dienen niet in een te ver verwijderd verband met de verklaring van de getuige te staan.

Het hof begrijpt het verweer van de raadvrouw aldus dat zij betoogt dat het bewijs dat de verdachte de aangeefster tot de seksuele handelingen die met haar zijn verricht heeft gedwongen enkel zou kunnen worden gestoeld op haar eigen verklaringen, en dat voor zover er sprake is van ander bewijs, dit bewijs terug is te voeren op dezelfde bron (namelijk: de aangeefster). Het hof onderschrijft dit standpunt niet om reden van het volgende.

Naar het oordeel van het hof vinden de verklaringen van de aangeefster in voldoende mate steun in de volgende bewijsmiddelen.

(i) Allereerst blijkt uit het medisch dossier betreffende de aangeefster dat zij er al in 2005 tegenover haar huisarts gewag van heeft gemaakt dat zij van haar 11e tot 23e levensjaar ernstig seksueel misbruikt is. Ook maakte zij er blijkens dat stuk in 2005 bij de arts melding van dat haar oom dronken voor de deur van haar woning had gestaan. Daarbij heeft de arts toen blauwe plekken geconstateerd. Het medisch dossier biedt voorts een bevestiging van het door de aangeefster gestelde, als gevolg van het misbruik opgelopen psychisch letsel, waaronder een eetstoornis, psychische problemen en de diagnose (PTSS). Die laatste diagnose is door in de GGZ werkzame personen gesteld.

(ii) Daarnaast volgt uit de verklaringen van de ouders van de aangeefster en haar partner dat de vrouw van de verdachte (de zus van de moeder van de aangeefster) er op twee verschillende momenten, namelijk op 10 en 12 december 2016, tegenover hen opgave van heeft gedaan dat, toen zij de verdachte confronteerde met de brief die door de aangeefster op 10 december 2016 is verstuurd, waarin al in de derde zin wordt gesproken over 'misbruik' en 'verkrachting', de verdachte tegenover haar heeft bekend en zei dat het klopte en dat het waar

was wat er in de brief stond. Over deze twee gebeurtenissen verklaren genoemde getuigen – ook op details – zeer consequent. Het hof acht hetgeen zij verklaren over de verklaring van de vrouw van haar oom over de ‘bekentenis’ van haar man (de verdachte), dan ook betrouwbaar en ondersteunend voor de aangifte.

(iii) Ondersteuning voor hetgeen het hof hiervoor onder (ii) heeft overwogen, biedt eveneens het kaartje dat een week na 10 december 2016 door de vrouw van verdachte aan de aangeefster is verstuurd. In dat berichtje spreekt zij haar hoop uit dat dat berichtje een beetje steun geeft aan aangeefster en voegt daaraan toe: ‘Uit de grond van me hart, ik wist hier niks van!’.

(iv) Tot slot wijst het hof op het door de vader van de aangeefster (heimelijk) opgenomen gesprek tussen de vrouw van de verdachte en de ouders van de aangeefster van 19 januari 2017. In dit gesprek zegt de vrouw van de verdachte dat de verdachte heeft bekend seks te hebben gehad met de aangeefster en dat zij vier zinnen uit de door de aangeefster verstuurd brief heeft gelezen en deze toen aan de verdachte gaf, waarop hij ‘ja’ zei. Zoals reeds overwogen wordt in de betreffende brief al in de derde zin gesproken over ‘misbruik’ en ‘verkrachting’.

De Hoge Raad overweegt dat eerstgenoemde klacht niet tot cassatie leidt. De redenen daarvoor staan vermeld in ECLI:NL:PHR:2023:23, onder 9 en 10. De Hoge Raad overweegt dat volgens artikel 342 lid 2 Sv het bewijs dat de verdachte het ten laste gelegde feit heeft begaan, door de rechter niet uitsluitend kan worden aangenomen op de verklaring van één getuige. Deze bepaling heeft betrekking op de tenlastelegging in haar geheel en niet op een onderdeel daarvan. Zij beoogt de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing te waarborgen, in die zin dat artikel 342 lid 2 Sv de rechter verbiedt tot een bewezenverklaring te komen als de door één getuige naar voren gebrachte feiten en omstandigheden op zichzelf staan en onvoldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. De vraag of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vereist een beoordeling van het concrete geval. De Hoge Raad kan daarom geen algemene regels geven over de toepassing van artikel 342 lid 2 Sv, maar daarover slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid geven door het beslissen van concrete gevallen. Opmerking verdient nog dat het bij de beoordeling in cassatie of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, van belang kan zijn of de feitenrechter zijn oordeel dat dat het geval is, nader heeft gemotiveerd (vgl. ECLI:NL:HR:2010:BM2452). De Hoge Raad oordeelt dat van schending van artikel 342 lid 2 Sv geen sprake is. In het bijzonder gelet op wat uit de bewijsmiddelen blijkt over wat de verdachte tegen zijn vrouw heeft gezegd, kan immers niet worden gezegd dat de voor het bewijs gebruikte verklaringen van de aangeefster onvoldoende steun vinden in het overige bewijsmateriaal.

J.H.J. Verbaan, maart 2023

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 28-03-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:484

Zaaknummer: 21/02604

Rechters: J. de Hullu, J.C.A.M. Claassens en A.E.M. Röttgering

Advocaten: D.N. de Jonge

Wetsartikelen: 342 Sv en 242 Sr